

захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт. Сприяє діяльності громадських організацій споживачів.»).

В Основному законі України закріплено одночасно чимало норм, які прямо або опосередковано стосуються питань захисту прав і інтересів споживачів.

Відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 року № 1023-ХІІ: Законодавство про захист прав споживачів складається з цього Закону, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та інших нормативно-правових актів, що містять положення про захист прав споживачів.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж передбачені законодавством України про захист прав споживачів, застосовуються правила міжнародного договору.

Політика України щодо захисту прав споживачів повинна стати важливим чинником ефективного розвитку ринку, що забезпечує вплив уряду на повсякденне життя, сприяє підвищенню добробуту споживачів.

Нажаль, в реальному житті українського споживача все виглядає значно інакше. За словами Голови Держспоживінспекції України Сергія Орехова, тільки за 2011р. від споживачів надійшло 68 тис. скарг на неякісні товари та послуги. За результатами незапланованих закупівель товарів з ініціативи Голови КМУ, проведених у 2012р., на полицях супермаркетів виявлено не тільки велику кількість неякісних товарів м'ясо-молочної групи, а й факти шахраювання навіть з продуктами дитячого харчування.

Причиною цього, я вважаю відсутність фінансування проведення заходів з боку державних органів контролю. Лише після ухвалення Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» та заходів голови КМУ вперше з бюджету країни були виділені кошти на проведення лабораторних досліджень за результатами перевірок. Та у 2013 р. мало збільшитись фінансування на проведення аналізу споживчих ринків на предмет дотримання законодавства про захист прав споживачів.

На сьогодні аналіз вітчизняних ринків товарів свідчить, що існують суттєві порушення щодо якості взуття. Побутової техніки, надання житлово-комунальних послуг, споживчих кредитів, продажу товарів і послуг через Інтернет. Дитячих іграшок і т.д.

Звичайно в Україні проводяться заходи, націлені на поліпшення якості товарів та послуг, покращення обслуговування споживачів. Так, починаючи з 2001р. проводиться Всеукраїнський конкурс якості продукції – такі як, наприклад, «100 кращих товарів України» та інші.

Отже, Україна, маючи достатню нормативну базу для забезпечення прав споживачів, досить відстає від європейських держав.

Необхідне впровадження нових підходів до розуміння споживчої політики та реалізації прав споживачів, а також неодмінне вдосконалення законодавства.

Діяльність Держспоживінспекції України та її територіальних органів повинна бути спрямована а регулювання відносин між виробниками та споживачами, покликана вирішувати всі питання у сфері захисту прав споживачів.

ПРАВО ГРОМАДЯН НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Павлюк І.О., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: К.Ю.Н., професор кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Геліч Ю.О.

Згідно зі статтею 42 Господарського кодексу України: «Підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку». Відповідно до цього можна виділити наступні ознаки

підприємництва: по-перше, діяльність з власної ініціативи, не обумовлена сторонніми наказами чи зобов'язаннями; підприємць діє на свій розсуд без будь-яких застережень. По-друге, це діяльність постійного, тобто систематичного характеру. По-третє, така діяльність здійснюється на власний ризик підприємця. Це означає, що сам підприємець бере на себе будь-які наслідки підприємницької діяльності - як позитивні, так і негативні. По-четверте, характерною рисою підприємницької діяльності є її мета - одержання прибутку. Саме для цього і розпочинається підприємницька діяльність. Тому слід мати на увазі, що господарська діяльність некомерційних організацій і об'єднань громадян зовні може нагадувати підприємницьку діяльність, але такою не є, бо відсутня мета - одержання прибутку. Отже, не всяка господарська діяльність є підприємницькою.

Також про підприємництво зазначається в Конституції України в ст.42, а саме: « що кожний має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом». Це право означає, що кожний сам вільний вибирати, орієнтуючись на свої бажання і можливості, чим займатися: стати підприємцем, менеджером на акціонерному підприємстві або розпочати індивідуальну трудову діяльність. Людина може визначитися, що вигідно для неї особисто, і заздалегідь вирішити, коли і що треба робити, що від кого і в якому обсязі й на яких умовах вимагати для реалізації своїх економічних прав та інтересів. Проте приватна ініціатива не може суперечити суспільній користі та моралі, завдавати шкоди особистій безпеці, правам людини та її гідності, порушувати норми економічної безпеки.

Відповідно до ст. 42 Конституції України підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Проте ця заборона не поширюється на членів їхніх сімей.

Держава гарантує всім підприємцям, незалежно від обраних ними організаційних форм підприємницької діяльності, рівні права і створює рівні можливості для доступу до матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів.

Забезпечення матеріально-технічними ресурсами, що централізовано розподіляються державою, здійснюється тільки за умови виконання підприємцем робіт і поставок для державних потреб.

Особи, що мають непогашену судимість за крадіжки, хабарництво та інші корисливі злочини, не можуть бути зареєстровані як підприємці, не можуть виступати співзасновниками підприємницької організації, а також обіймати в підприємницьких товариствах керівні посади. Особи, яким суд заборонив займатися певною діяльністю, не можуть бути зареєстровані як підприємці з правом здійснення відповідного виду діяльності до закінчення терміну, встановленого вироком суду. За вчинення певних видів злочинів винний може бути позбавлений судом на строк до п'яти років права керувати транспортними засобами, займатися торговельною, фармацевтичною, виховною діяльністю тощо.

У деяких випадках підприємницька діяльність дозволяється лише після одержання спеціального дозволу (ліцензії). Ліцензія - це документ, який видається Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом виконавчої влади і згідно з яким власник ліцензії має право займатися певним видом підприємницької діяльності.

Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 березня 2013 р. встановлює види діяльності, які підлягають ліцензуванню в обов'язковому порядку. До таких належать медична і ветеринарна практика; виробництво, ремонт і реалізація холодної, мисливської та спортивної вогнепальної зброї; виготовлення і реалізація лікарських засобів; виготовлення і реалізація алкогольних напоїв і пива; виготовлення і реалізація тютюнових виробів; організація азартних ігор; фізкультурно-оздоровча та спортивна діяльність; судово-експертна діяльність; надання послуг у перевезенні пасажирів і вантажів залізничним, повітряним, морським, річковим і автомобільним транспортом; надання послуг з охорони громадян, охорони державної та іншої власності; організація іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму; екскурсійна діяльність; страхова діяльність,

посередництво у працевлаштуванні на роботу за кордоном; надання освітніх послуг загальноосвітніми, професійно-технічними та вищими навчальними закладами та ін.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧА ПРИ ПРИДБАННІ ТОВАРУ НАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ

Павленко К.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Нескороджена Л.Л.

Кожен з нас має право знати свої права, захист яких гарантується Конституцією України, а саме: держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт.

Одним із основних конституційних прав громадянина, реалізація якого вимагає встановлення певних гарантій, є право споживачів на придбання товарів належної якості. Всім громадянам в однаковій мірі надається право на задоволення їх потреб у сфері торговельного, побутового та інших видів обслуговування (виконання робіт, надання послуг).

Під належною якістю товару, роботи або послуги слід розуміти властивість продукції, яка відповідає вимогам, встановленим для цієї категорії продукції у нормативно-правових актах і нормативних документах, та умовам договору із споживачем.

Відповідно до Закону України статті 9 «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 року № 1023-ХІІ. Споживач має право на перевірку якості, безпеки, комплектування, міри, ваги і ціни продукції, яка придбавається (замовляється), демонстрацію безпечної та правильного її використання. За вимогою споживача продавець (виконавець) зобов'язаний надати йому контрольовано-вимірвальні прилади, документи, які підтверджують якість, безпеку і ціну продукції.

При купівлі товарів продавець (касир) зобов'язаний видати споживачу розрахунковий документ встановленої форми та змісту (касовий чек, товарний чек, розрахункова квитанція), який посвідчує факт купівлі-продажу (повернення) товарів, надання послуг, з позначкою про дату продажу, надрукований і зареєстрований у встановленому порядку реєстратором розрахункових операцій або заповнений вручну.

При невиконанні цього зобов'язання споживач має право вимагати від продавця (виконавця) видати розрахунковий документ.

За придбану продукцію споживач має право проводити розрахунки за готівку, в безготівковому порядку і в іншому порядку, згідно з вимогами законодавства. Продаж продукції може здійснюватися в кредит, поза торговельним (офісним) приміщенням.

Звертаю увагу на те, що споживач має право на вільний вибір продукції у зручний для нього час з урахуванням режиму роботи торговельного підприємства.

У разі придбання непродовольчого товару належної якості, який не задовольнив споживача за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням, споживач має право:

обміняти непродовольчий товар на аналогічний у продавця, в якого він був придбаний;

розірвати договір купівлі-продажу непродовольчого товару та одержати назад гроші у розмірі вартості повернутого товару.

Якщо на момент обміну аналогічного товару немає у продажу, споживач має право придбати будь-які інші товари з наявного асортименту з відповідним перерахуванням вартості.

розірвати договір та одержати назад гроші у розмірі вартості повернутого товару;

здійснити обмін товару на аналогічний при першому ж надходженні відповідного товару в продаж.